

Nr 148.

Ankom till riksdagens kansli den 18 maj 1920 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om anslag för uppförande av nya seminariebyggnader i Umeå.

(2:a avd.)

Uti en inom första kammaren av herr *G. Rosén* väckt motion, nr 63, vilken för förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att för uppförande av nya seminariebyggnader i Umeå anvisa 3,020,000 kronor, därav 1,000,000 att utgå på 1921 års stat.

I avseende å de av motionären till stöd för förslaget anförda skäl tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Förevarande motion berör ett sedan flera år på dagordningen stående spörsmål, där det synes utskottet föreligga starka skäl till vidtagande av åtgärder för att nu bringa detsamma till sin lösning. Utskottet vill utöver vad motionären anfört allenast framhålla de svårigheter, varmed seminariet i sina nuvarande lokaler har att kämpa för att kunna på ett tillfredsställande sätt bedriva sin verksamhet. Lärarbristen och företrädesvis det i övre Norrland stigande antalet lärarvakanser peka på nödvändigheten av att snarast möjligt åstadkomma fullgoda yttre betingelser för, att lärarutbildningsanstalterna skola kunna behörigen fylla sina ändamål. Det må härjämte erinras, att enligt riksdagens beslut seminariet i Umeå numera utvecklats till ett dubbelseminarium.

Utskottets
yttrande.

Det intresse för en snar lösning, som i denna sak visats från Umeå stad, är värt allt erkännande. Staden har ej blott erbjudit fri tomt inom stadens planlagda område, utan jämväl förbundit sig till framdragande av erforderliga ledningar till den planerade tomten. Härjämte har staden åtagit sig att kostnadsfritt tillhandahålla för seminariets

parallellavdelningar nödiga lokaler under den mellantid, som komme att förflyta, till dess seminariet kunde taga sina nya byggnader i anspråk. Sistnämnda utfästelse från stadens sida har emellertid skett under förutsättning, att seminariets byggnadsfråga löstes inom rimlig tid.

Utskottet har tagit del av samtliga handlingar i ärendet, däribland kostnadsförslag jämte av arkitekten Gustav Holmdahl uppgjorda ritningar, vilka sistnämnda, på sätt utskottet inhämtat, lära vara granskade inom skolöverstyrelsen. Kostnadsutredningen företer följande siffror:

Seminariebyggnaden	kronor 2,426,800
Rektorsbostad	» 137,000
Bostad för portvakt	» 49,500
Bostad för trädgårdsmästare	» 49,500
Klosettbyggnad	» 24,600
Redskapsskjul	» 17,600
Inhägnad	» 10,000
Oförutsedda utgifter	» 200,000
Ritningar, arbetsbeskrivningar, kontroll, annonser m. m.	» 105,000
<hr/>	
Summa kronor 3,020,000	

Vad beträffar den för själva seminariebyggnaden beräknade kostnaden har utskottet företrädesvis fäst sig vid två i kostnadsförslaget upptagna poster till betongpålar å tillhoppa 444,500 kronor. Denna ovanligt höga siffra har gjort utskottet tveksamt, huruvida med hänsyn till grundförhållandena den tomt, varom nu är fråga — nämligen det s. k. Döbelns-torget — kan anses vara för ändamålet fullt lämplig. Vid jämförelse mellan denna tomt och andra av staden erbjudna tomtområden har utskottet emellertid funnit det nu ifrågavarande området äga framför de övriga vissa företräden. En förläggning till nämnda tomt har utskottet dock ansett sig böra förorda allenast under förutsättning, att ovan omförmälda anslagspost kan uteslutas ur kostnadsberäkningen. Det har nämligen synts utskottet tvivelaktigt, huruvida omförmälda betongpålar kunna anses vara under alla förhållanden nödvändiga för byggnadens grund. Från civilingenjören Fritz Söderbergh har utskottet införskaffat ett den 27 april 1920 i ämnet avgivet memorial, av vilket bland annat framgår, att vissa i memorialet angivna omständigheter tydde på att möjlighet för markens dränering för rimlig kostnad förefunnes och att, därest detta lyckades, grundläggningsförfarandet därmed vore förenklat till utläggandet av bottenplattor av betong på frostfritt djup, vilket skulle innebära en besparing å kostnaden för grundläggningen av i runt tal 400,000 kronor.

Utskottet har sedermera genom hänvändelse till arkitekten Holmdahl inhämtat, att, därest ifrågavarande byggnadsområde dränerades så, att allt ytvatten avleddes, marken enligt hans uppfattning syntes äga sådan bärighet, att grundläggningsarbetena under seminariebyggnaden kunde inskränkas till utläggande av betongplattor på frostfritt djup utan användning av betongpålar. Vid sådant förhållande har utskottet, med godtagande av den utav Söderbergh gjorda beräkningen, ansett motionärens kostnadsberäkning kunna nedsättas med berörda 400,000 kronor. De erforderliga dräneringsarbetena böra enligt utskottets mening ankomma på staden att bekosta.

Skulle nu angivna byggnadssätt icke kunna på ett betryggande sätt anordnas, bör hellre enligt utskottets mening annan erbjuden tomtplats antagas. I berörda avseende torde avgörandet böra läggas hos Kungl. Maj:t, som efter prövning av tomtanbuden lär fatta det beslut om förläggningen, vartill ytterligare utredning kan giva anledning.

För rektorsbostad beräknas 137,000 kronor. Härutinnan vill utskottet erinra, hurusom riksdagen år 1919 i fråga om då av Kungl. Maj:t framlagt förslag angående anslag till byggnader för dubbelseminarium i Karlstad uttalat, att med hänsyn till de synnerligen höga byggnadskostnaderna tillsvidare borde anstå med uppförande av bostadshus för rektor m. fl. befattningshavare, samt i anslutning härtill vidtagit en nedsättning av den utav Kungl. Maj:t äskade summan. I betraktande härav håller utskottet före, att jämväl beträffande Umeåseminariet frågan om uppförande av rektorsbostad bör tillsvidare anstå, i följd varav den föreslagna summan kan ytterligare minskas med angivna 137,000 kronor.

Vad så angår bostäder åt portvakt och åt trädgårdsmästare, vilka bostäder skulle betinga en kostnad å tillhoppa 99,000 kronor, har utskottet, såväl med hänsyn till vad anförts rörande rektorsbostad, som då utskottet funnit möjlighet föreligga att åtminstone för portvakten inom själva seminariebyggnaden bereda bostad, samt då det synes böra tagas under övervägande, om ej en motsvarande anordning skulle kunna vidtagas beträffande trädgårdsmästaren, ansett jämväl sistnämnda kostnads-summa kunna fråndragas det föreslagna totalbeloppet.

Dragas sålunda från den av motionären föreslagna summan å 3,020,000 kronor de av utskottet nu förordade minskningarna ($400,000 + 137,000 + 99,000 =$) 636,000 kronor, erhålles ett belopp av 2,384,000 kronor, vilket utskottet sålunda tillstyrker till ifrågavarande byggnadsföretag. Av denna summa torde 384,000 kronor böra anvisas på extra stat för år 1921. Därest det emellertid visar sig, att det nu tillstyrkta

kostnadsbeloppet skulle komma att väsentligen överskridas, förutsätter utskottet, att, innan avtal uppgöras, ärendet ånyo underställes riksdagens prövning. Ett dylikt överskridande synes utskottet så mycket mindre erforderligt som vissa av de för de smärre byggnaderna angivna beloppen samt 200,000 kronor till oförutsedda utgifter synas vara högt beräknade.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av herr Roséns ovanberörda motion, må, under förutsättning att Umeå stad tillhandahåller byggnadstomt å villkor, som Kungl. Maj:t finner sig kunna godkänna, till uppförande av byggnader för dubbelseminarium i Umeå i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten Gustav Holmdahl upprättade ritningar bevilja ett anslag av 2,384,000 kronor och därav anvisa på extra stat för år 1921 såsom reservationsanslag ett belopp av 384,000 kronor.

Stockholm den 18 maj 1920.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 146.